

התיבות "ואת משמרת בני" כוונתו של רש"י לבאר מ"ש "ושמרו וגו' ואת משמרת בני" לעבוד את עבודת המשכן" — דלכאורה, מהו ענינם של בני" לעבודת המשכן, שיתכן ע"ז ה' ציווי להלויים "ושמרו וגו' ואת משרת בני" ? ולזה פירש רש"י ש' כוונת הכתוב לומר "שכולן היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם בשליחותם", וזהו שאמר ה' כתוב "ושמרו.. משמרת בני ישראל".

אמנם לפי"ז אינו מובן כלל: הרי גם בהפסוק שלפנ"ז נאמר "ושמרו את משמרתו ואת משמרת כל העדה וגו' לעבוד את עבודת המשכן", ופשוט שגם שם מתעוררת אותה הקושיא: וכי על כל העדה לעבוד את עבודת המשכן? — ולמה נמנע רש"י מל' הסביר זה עד הגיעו לפסוק השני?

(ה) עה"פ: "מאת בני" פרש"י: "כמו מתוך בני", כלומר משאר כל העדה נבדלו לכך בגזרת המקום וכו', ואי"מ: מה הכריחו לפרש ש"מאת בני" הוא "כמו מתוך בני", ש' "נבדלו" משאר העדה — והרי לפי מ"ש רש"י לפנ"ו, "שהלויים באים תחתיהם בשליחותם" של כל בני, נתונים המה לו מאת בני" — מן נתונים המה לו מאת בני" — מן בתור שלוחים שלהם, לעבודת המשכן (וכלשון בני"א: "מתנה מאת פלוני", שהוא הנותן את המתנה, ולא שהיא נבדלת מתוכו) — ומה דחקו לפרש

זו היא השירות". לפי"ז הרי י"ל בפשטות שפי' התיבות "ושמרו את משמרתו" הוא כפשוטו, מלשון שמירה — שלא יקרב זר — ופי' הכתוב הוא ששמירה זו המוטלת בעיקר על הכהנים כוללת גם את הלויים בתור "מסייעין".

וא"כ אי"מ: מדוע נדחק רש"י לפרש, בהדיבור שלאח"ה, על התיבות "ושמרו את משמרתו": "כל מנוי ש' האדם ממונה עליו ומוטל עליו לע' שותו קרוי משמרת בכל המקרא, וב' לשון המשנה כו'", כלומר ש"משמרת" כאן פירושה "מינוי" — ולא פירשה כפשוטה, מלשון שמירה?

(ב) לפי המובן מפרש"י בדיבור השני, ש"משמרת" הנאמרה גבי לויים היינו "מינוי", למה לא פירש זה רש"י כשנוכחה תיבה זו (בפרשתנו) לרא' שונה: "ושמרו הלויים את משמרת משכן העדות"?

(ג) מפרש"י עה"פ "ושרתו אותו" נראה שעבודת הלויים, הנאמרה בפר' שתנו, ענינה סיוע לכהנים בשמירת המקדש, כנ"ל, אבל בפסוק שלאח"ה, על התיבות: "ואת משמרת בני", פרש"י "שכולן (כל בני") היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם בשליחותם" — היינו שעבודת הלויים היא במקום ובשליחות כל בני בצרכי המקדש.

(ד) בפשטות נראה, שבפירושו על

(3) א. נג.

(4) ג. ח.

נתונים נתונים המה לי מתוך בני"י
ביאר רש"י את הטעם לכפל הלשון:
"נתונים נתונים — נתונים למשא נתו"
נים לשיר", ולמה לא פירש זה בפסוק
שבפרשתנו (שהיא הקודמת) שגם בו
נאמר "נתונים נתונים"?

ב. ויובן כל זה בהקדים דבר תמוה
בהמשך הכתובים הנ"ל, והוא שפסוק
אחד חוזר ונשנה פעם שנית¹⁰: לאחר
שאמר הכתוב "ושמרו את משמרתו
ואת משמרת כל העדה לפני אוהל
מועד לעבוד את עבודת המשכן", מיד
בא פסוק שני ובו לכאורה אותו ה"
תוכן ממש": "ושמרו את כל כלי אוהל
מועד ואת משמרת בני"י לעבוד את
עבודת המשכן"¹¹ (שלכאורה אין ביי-
ניהם אלא שינוי בסגנון הלשון של
הדבר הנשמר: במקום "את משמרתו"
שבכתוב הראשון, כתוב בשני "את
כל כלי אוהל מועד"¹²).

(10) משא"כ בפי קרח (יה, גד) —
כו"כ שינויים בין ב' הפסוקים.

(11) ופשוט שע"פ פשוטו של מקרא
אין לומר שתביט "העדה" קאי על הסנהדרין
(כפרש"י ויקרא ד, יג. שלח יד, א), ולפרש
הכתוב הראשון כפי הספורנו (ועוד) "שזה
הי' ראוי לעדת הסנהדרין לולא עון העגל",
כי (א) הו"ל לרש"י לפרש (כמו שמפרש
"שכולן היו זקוקין לצרכי המקדש"), (ב)
איזה סיבה ישנה ע"פ פשוטו של מקרא —
שלכן ייחדו עבודה בהמשכן להסנהדרין.
(ג) לקמן כותב רש"י עה"פ "מאת בני"י
משאר כל העדה" ואם לפי פירושו "העדה"
הכתוב כאן קאי על הסנהדרין, הי' צריך
לכתוב "משאר כל בני"י".

(12) ואף שלפעמים בא דבר אחד כי
פעמים לחייו הענין — הי' בכפילת תיבה
אחת בזה אחר זה כמו "נתונים נתונים"

"מאת" זו באופן אחר?

(ו) לאידך, על הפסוק "ואני הנה
לקחתי את הלויים" שבו נאמר מפורש
"מתוך בני"י", דמשמע בפשטות שנבדלו
מתוכם, פרש"י להיפך: "מתוך בני"
— שיהיו ישראל שוכרין אותן ל-
שירות שלי", היינו שתיבת "מתוך"
פירושה כמו "מאת": הקב"ה "לקחם"
מאת בני"י השוכרין (ונותנין) אותן ל-
"שירות" של הקב"ה. והרי כאן הוא
חילוף הדברים — הכתוב אומר "מתוך"
ורש"י פירשו מל' "מאת"?

(ז) מהי כוונת רש"י במ"ש על ה-
תיבות "נתונים המה לו" — "לעזרה"
— הרי זה ידוע כבר מפירושו לפני¹³
והלויים הללו מסייעין אותם?

(ח) למה מעתיק רש"י גם התיבות
"נתונים המה (לו)", והלא הוא מפרש
רק משמעותה של תיבת "לו" —
"לעזרה"?

(ט) להלן בפ' בהעלותך עה"פ "כי

(6) ומ"ש מפרשי רש"י שלא מצינו בשום
מקום שהלויים נתונים לבני"י עד שיהיו
הם הנותנים — הרי מפורש כרש"י שהם
שלוחי בני"י, ובמילא מתאים לומר ע"ז
שהם הנותנים, כבפנים.

(7) יב.

(8) ואין לומר שהפירוש (כמ"ש מפרשי
רש"י) לדברים הנעשים בעזרה, וכונתו
לשלול עבודת חול, כי (נוסף ע"ז שגם על
פי' זה קשה מ"ש בפנים שכבר פירשו
רש"י "ומה השירות — ושמרו את מש-
מרתו וכו'") (א) למה שינה רש"י לכתוב
"לעזרה" ולא כתבו בלשון המורגל "למק-
דש", ובפרט שבפסוק שלפנ"ז כתב "לצרכי
המקדש", (ב) הי' צריך לומר "לצרכי עזרה"
או כיו"ב ולא "לעזרה".

(9) ת, טז.

העבודה במשכן באופן חיובי, היינו צרכי המשכן המוטלים עליהם לעשותם, וב(עניני) המשכן עצמו; ב) העבודה המתבטאת באופן שלילי — השמירה מכניסת זרים, ואינה בהמשכן עצמו, כ"א לתועלת בני ישראל שלא יכשלו בו¹⁵, וכמפורש יי "ויאמרו בני גו' כל הקרב הקרב אל משכן ה' ימות גו'", שזוהי טענת בני ישראל אשר "אין אנו יכולים להיות זהירים בכך וכו'" ¹⁶ — וב" מענה ע"ז בא הציווי: "ויאמר ה' אל אהרן אתה ובניך וביתך אביך אתך תשאו את עון המקדש וגו' וגם את אחיך מטה לוי גו' הקרב אתך וילוו עליך וישרתוך וגו'", כלומר שעל הכהנים, בסיוע הלויים לעמוד ולשמור שלא יקרבו בני ישראל למשכן.

והפרש עיקרי בין ב' סוגי העבודה של הלויים: עבודתם החיובית לצרכי המשכן היא חובת הלויים ואינה בתור סיוע לכהנים — (והכהנים נצטוו רק לשום אותם איש איש על עבודתו¹⁷) וכמו"כ בנוגע לעבודת השירי¹⁸; משא"כ

לשוערים ומשוררים (דה"א ט. בדחול עה"פ).

16) ובכלל זה, גם המינוי להיות "גז" ברין ואמרכלין" שהרי נאמר ע"ז וישרתוך (פרש"י קרח יח, ב).

17) יו, כז ואילך.

18) פרש"י שם, כח.

19) לבד אלעזר הכהן — שלפרש"י — נצטחה לשאת שמן וקטרת כו' (ה, טז), וגם כזה פליגי עליו הראב"ע והרמב"ן וכו'.

20) ומ"ש (ג, לב) ונשיא נשיאי הלוי אלעזר בן אהרן הכהן גו' וכן לקמן (נשא ד, כ"ד). על פי אהרן ובניו תהי' כל עבודה בני הדרשוני לכל משאם ולכל עבדו דתם וגו' ביד אתמר כן אהרן הכהן —

אשר ע"כ מסתבר לומר שהכתובים מיידי כאן בשני סוגי עבודת הלויים במשכן, ושניהם הם משמרת בני ישראל¹⁹; ועל ידי הנחה זו יתיישבו כל הקושיות והסתירות דלעיל (כדלהלן).

ג. וביאור הענין:

עבודת הלויים במשכן מתחלקת ל- פורטים שונים: עבודת הפירוק, המשא וההקמה, עבודת השיר, ועבודת ה- שמירה²⁰ — שלא יכנס זר במשכן²¹, ובכללותם הם שני²²: סוגי עבודה: א)

(ראה לקמן הערה 23) וכיו"ב, או בכתי' בת הענין פעם ב' במקום שני — אבל אין לומר שתחזור התורה על ציחי וענין אחד שלם תיכף אחר שכבר אמרו בפסוק שלפניו, וראה פרש"י בברכות יעקב, בשרי רת הים וכו' — שאפילו בשירה וכיו"ב מפרש הכפל לענין אחר.

13) ומ"ש "משמרת כל העדה" ולפע"מ "משמרת בני ישראל" — הרי דרך המקרא לשנות לשונו (באם א"א לטעות ע"י) ליופיי המליצה (ראה לקוטי ח"ו ע' 12-13) בנוגע למ"ש (ויקרא ה, כד) "לאשר הוא לך", אף שלפניו (שם, כא) כתוב "את עמיתו".

14) עבודת הפירוק, המשא וההקמה כבר למדנו לפניו (פרשתנו א, נ"א). עבודת השיר הרי באה בסיום ענינו, בסיום פרשת הלויים (נשא ד, מז בפרש"י), ובנוגע שמ"י רת המקדש הרי רש"י מבטא כאן הכתוב דפ' קרח, ועצם השמירה כבר למדנו לפניו (פרשתנו א, נג).

15) ואף שצ"ד ההלכה "אין שמירתו אלא כבוד לו, אינו דומה פלטרין שיש עליו שומרין לפלטרין שאין עליו שומרין" (רמב"ם הל' בית הבחירה רפ"ח), ע"פ דרך הפשט מפורש בכתוב שכונת השמירה היתה שלא יכנסו זרים למקדש, וראה ג"כ פירש"י דה"א ט, יט.

15*) להעיר דכביהמ"ק נחלקו בכללות

ושמרו „את כל כלי אוה"מ וגו'“, מוכחא מילתא שכוונתו עכשיו לסוג אחר (השני) בעבודת הלויים. וגם מלשון הכתוב „כל כלי אוה"מ“ — משמע שזוהי עבודה המכוונת לכלי המשכן (ומבלי שום רמז שהוא בתור סיוע ושירות לכהנים). ובפשטות הכוונה בזה למשא הכלים ולשיר (כי לא מצינו ללויים שום עבודה בכלי אוה"מ חוץ ממשאם ושירם).

אבל עפ"ז מ"ש אח"כ „ואת משמרת בני"י אין לו פירוש: מה ענינם של בני"י לעבודת הלויים הלזו. המוטלת רק על הלויים?

ומבאר רש"י שהפירוש הוא: „שכולן היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם“ — כלומר ש"צרכי המקדש", היינו העבודה החיונית שבה מיירי פסוק זה השני, היא באמת עבודה המוטלת על כל ישראל — וזהו הפירוש של „משמרת בני"י“ — והלויים בשליחותם הם עושים.

ומכיון שזהו לכאורה חידוש, לכן מביא רש"י ראי' לזה ממ"ש לקמן „כי שכר הוא לכם חלף עבודתכם“, היינו שהמעשר שבנ"י נותנים להלויים הוא „שכר“ עבודתם שהם עובדים תמורת (בשליחות) בני"י.

ה. עפ"ז הרי א"א לפרש „משמרת“ שבפסוק זה מלשון „שמירה“, שהרי אין כאן המדובר בשמירת המשכן, כ"א בעבודה חיובית ל"צרכי המקדש" — ולכן מוכרח לומר שפירושה מל' „מינוי“: „ושמרו“ הלויים (למלאות) „את משמרת“, את המינוי המוטל על „בני ישראל“.

שמירת המשכן, שמפורש בקרא הנ"ל שאהרן ובניו הם הממונים והאחראים ע"ז, והלויים הם בבחי' „וילוו עליך וישרתוך“ יי.

ד. והנה כיון שבפרשתנו בא הכתוב לבאר כללות עבודתם של הלויים, מובן שצ"ל מבוארים ב' סוגי עבודתם הנ"ל — וזהו שפי' רש"י עה"פ:

„הקרב את מטה לוי והעמדת אותו לפני אהרן הכהן ושרתו אותו. ושמרו את משמרתו ואת משמרת כל העדה וגו'“ — הרי מוכח מתוכו שכתוב זה מיירי בעבודה שהיא שירות וסיוע לכהן, לכן מפרש רש"י שזוהי „שמירת המקדש שלא יקרב זר“, כי רק חלק זה דעבודת הלויים (בעיקר) שייך להלכה כהנים, כנ"ל. ומהאי טעמא מביא רש"י כאן את הכתוב „ואתה ובניך ובית אביך תשאו את עון המקדש“, אשר בו מפורש ששמירת המקדש היא חובת הכהנים בסיוע הלויים.

ובמילא מובן שמ"ש „ואת משמרת כל העדה“ יש לפרש בפשטות: ה"שמירה השייכת ונוגעת ל"כל העדה“, שלא יכנס ממנה זר להמשכן.

וכיון שחוזר הכתוב ואומר עוה"פ

הכוונה בזה היא שהוא „ממונה על כולם, עליהם“ (פרש"י).

(21) ואף שנצטו ע"ז אז, גם כאן מכון רש"י לזה, כדמוכח מזה שרש"י מביא הכתוב דסם בביאור הפסוק שלנו. ומוכרח רש"י לומר כן, כי לא מצינו שום סיוע אחר להכהנים שנוכל לומר שלזה נתכון הכתוב שלנו (כדלקמן בפנים), ואעפ"כ בא זה כמענה על טענת בניי סם, כי כאן נאמר הענין בכללות ובקיצור, ושם (לאחר טענות) נתפרשו הפרטים.

אמנם מ"ש אח"כ "ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל תחת כל בכור גו'", היינו לקיחת הלויים באופן ישר מתוך בני"י (ולא שנלקחו הכהנים ואח"כ צרפו אליהם הלויים) לכן פרש"י "שהיו ישראל שוכרין אותן לשירות שלי כו'", היינו ש"מתוך" הוא במובן "מאת" —

ובפרט אשר פסוק זה הוא בהתחלת פרשה חדשה, לאחר סיום הפ' שלפני' "ונתת את הלויים לאהרן ולבניו נתונים נתונים המה לו מאת בני ישראל", הרי מוכח שנפסק הענין דלעיל — ומ"ש אח"כ "ואני הנה לקחתי את הלויים גו'" אין זה המשך לענין נתינתם לאהרן ובניו כו' לשמירת ה' מקדש — שהוא עבודת אהרן "והלויים הללו (רק) מסייעין אותם" — אלא שהמדובר בעבודת המשכן המיוחדת ללויים עצמם, שהם ממלאים בה את התפקיד מאת הקב"ה. וזהו שפרש"י (ידיק זה גם ממשמעותא דקרא): "ואני הנה לקחתי — ואני מהיכן זכיתי בהן", שכוונת הכתוב לזכותו של הקב"ה בלויים — וזה מתאים לעבודת עצמן במשכן, שכל כולה היא "שירות שלי", של הקב"ה, ולא ל"עבודת שמירתן בהמשכן, שבה הם בבחי' "ושרתו אותו", את הכהן.

ולכן פרש"י "מתוך בני"י — שהיו ישראל שוכרין אותן לשירות שלי כו'" — דמכיון שמהלשון "ואני הנה לקחתי את הלויים" משמע שקאי בעבודתם העיקרית בהמשכן, והכתוב מבאר מ"היכן" זכה בהם הקב"ה, צ"ל שמ"ש "מתוך בני"י אין הכוונה לאמר רק שנבדלו מתוך בני"י, אלא שבוזר מבואר

ומכיון שבפסוק שלפנ"ז כתוב כלשון זו ממש: "ואת משמרת כל העדה", מסתבר שגם שם הוא מלשון "מינוי" [כלומר מינוי על "כל העדה" לשמירה מכניסה למקדש — אף שמצד תוכן הפסוק עצמו אפשר לפרשה כפשוטה מלשון "שמירה", כנ"ל (דהרי שם איירי אודות שמירת המשכן)], מאחר שב' הפסוקים באים בהמשך אחד. ולכן עה"פ "ושמרו את משמרתו" פרש"י שהוא מלשון "מינוי" — בכדי לאפוקי מל' שמירה המתפרשת בפשטות — כי אין טברא לפרשה אחרת ממה שמוכרחים לפרשה מיד בפסוק הסמוך.

ולכן עה"פ "ושמרו הלויים את משמרת משכן העדות" אין רש"י מפרש כלום, כי שם אין שום הכרח להוציאה מלשון "שמירה" — שבה משתעי קרא — כמ"ש "ולא יהי קצף על עדת בני"י ופרש"י: "ואם לאו, שיכנסו זרים בעבודתם זו יהי קצף" — ושמירת משכן העדות הוא כ"פשוטה — מלשון "שמירה". משא"כ בפרשה זו שמצד סמיכות הכתובים יש לפרש כל "משמרת" שבה מלשון "מינוי", כנ"ל.

ו. ולפי"ז, מ"ש לקמן "ונתת את הלויים לאהרן ולבניו נתונים נתונים המה לו מאת בני ישראל", איירי בענין שמירת המקדש, שאין הלויים שלוחי בני"י בעבודתה, וא"כ מ"ש בו "מאת בני"י א"א לפרשו כפשוטו, שאותם נתנו בני"י (בתור שלוחים) כנ"ל — דהלא אין הדבר כן — ומובן שפיר מה שפרש"י ע"ז: "כמו מתוך בני ישראל, כלומר משאר כל העדה נבדלו לכך".

גם זה גופא שאיירי אודות הפרט ש" בזה "ישראל שוכרין אותן לשירות שלי".

ח. ההוראה מהנ"ל:

כותב הרמב"ם²⁵: "ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו וכו' הרי זה נתקדש קדש קדשים²⁶ וכו' "

— הרי אפשר יעלה בדעת מישהו שמכיון שעדיין לא הגיע לדרגא זו של "נדבה רוחו אותו והבינו מדעו", אין הוא בכלל מי שיכול להתקדש ולהיות בבחי' לוי בעבודת ה'.

ע"ז באה ההוראה בפרש"י הנאמר גם לבן חמש (למקרא), ובמילא גם למי שעומד בדרגת "בן חמש" בעבור דת ה' — "שכולן היו זקוקין לצרכי המקדש אלא שהלויים באים תחתיהם הם בשליחותם", והרי "מי איכא מידי דאגן לא מצינן עבדינן ואינהו (ה"שלוחים) מצי עבדי"²⁷, ולכן בודאי ש"כא"א ("כולן") שייך לעבודת הלויים "להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ול- עובדו", ולמלאות שליחותו בעלמא דין ולעשות לו ית' דירה בתחתונים.

(משיחת ש"פ במדבר תשכ"ז)

לפנ"ז "מסייעים" — כי בגדודי לפרש"י הרי זה כאלו כתוב בהפסוק עצמו תיבה "נתונים נתונים המה לו לעזרה מתוך בני" לכן משתמש רש"י כאן בתיבה הז' רגילה בכתוב.

(25) סוף הלכות שמיטה ויובל.

(26) ולהעיר שפתח בדרגת "שבט לוי" ומסיים ב"קדש קדשים".

(27) קדושין כג. ב.

ז. עפ"ז מובן ג"כ שבהפסוק "ונתת את הלויים לאהרן ולבניו נתונים נתונים וגו'" אא"פ לפרש "נתונים נתונים — נתונים לשיר נתונים למשא", מאחר שמפורש בכתוב²⁸ שמיירי בעבודתם השייכת לאהרן ובניו, וזה אינו אלא בשמירת המקדש — ועכצ"ל שהכפל "נתונים נתונים" הוא לחיזוק ולהדג"ש הענין²⁹.

ואעפ"כ מפרש רש"י "נתונים המה לו — לעזרה", דלכאורה הולל"פ זה בתחלת הכתוב: "ונתת את הלויים, לעזרה" — כי עיקר כוונת רש"י בזה הוא (לא לפרש תוכן הנתינה, אלא) לתרץ איך יתאים בענין שמירת המקדש "מאת (שליחות) בני". וב' ד"ה באים בהמשך אחד (או שצ"ל ד"ה אחד): נתונים המה לו לעזרה³⁰ מאת

(22) משא"כ בפ' בהעלותך הרי שם כתוב "נתונים נתונים המה לי גוי תחת פטרת כל רחם בכור וגו'" — הרי זה איירי גם בחלק החיובי של העבודה, כב' פנים. [ולהעיר שגם שם איירי אודות כ" החלקים: א) פסוק הג"ל איירי בעיקר בעבודה החיובית, ב) מש"כ אח"כ (פסוק יט) "ואתנה את הלויים נתונים לאהרן ולבני וגו'" איירי בחלק שבזה מסייעים הם את הכהנים — שמירת המקדש, וכסיום כתוב זה: "ולא יהי בבניי נגף בגשת בניי אל הקודש" ופרש"י: "שלא יצטרכו לגשת אל הקודש שאם יגשו יהי נגף".]

(23) ראה פרש"י (לך יד, יו"ד): בארות בארות חמר — בארות הרכה. וראה ת"א ותיב"ע כאן.

(24) ולא כתב רש"י "לסייע" אף שכתב

נ ש א

בר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב
וצמאון אשר אין מים" ?

והענין הוא, כמבואר בלקו"ת ריש
פרשתנו, ש"טעם נסיעתם במדבר עם
המשכן וכליו ה' כדי להכניע כח
יניקת החיצונים, ששרש יניקתם הוא
במדבר דוקא, ויתירה מזו: ע"י ש-
הכניעו את החיצונים והחשך המסתיר
היו ממשיכים גילוי אלקות". ובכדי
לפעול זה הוצרכו להיות בהמדבר מ'
שנה.

בפשטות: ע"י מסעות בני במדבר,
ה' הענין הורג את הנחשים והעקר-
בים, וגם הפכו את המדבר למקום
ישוב. מדבר נבדל ממקום ישוב בעיקר
בשני ענינים: (א) "לא ישב אדם שם" י'
— וכשהיו בו ששים רבוא בני, ישוב
אדם שם" (ב) "ארץ לא זרועה" י'

א. כמדובר כמה פעמים, הכלל ש-
"התורה היא נצחית" י' בתקפו הוא
בנוגע לכל התורה כולה. גם הענינים
שבתורה אשר בגשמיות אינם בזמננו
— נמצאים הם גם עכשיו ברוחניותם
[והרי הרוחניות היא מקור ושרש ה-
גשמיות].

וכן בענין הנאמר בפרשתנו —
מנין בני גרשון ובני מררי, והת'
חלתו הנאמרת בסוף פרשה הקודמת
— מנין בני קהת (המסתיים בפרש'
תנו') — שאף שבגשמיות אינו ענין
נצחי, שהי' הציווי למנותם והמנין
עצמו רק פעם אחת בשנה השנית
לצאתם מארץ מצרים — הענין
ברוחניותו הוא נצחי — בכל דור
ודור.

ב. ויובן זה בהקדים למה הוצרכו
ישראל להשאר במדבר ארבעים שנה:
הן אמת שע"י חטא המרגלים נגזר
עליהם שלא יכנסו לארץ ארבעים שנה
— יום לשנה יום לשנה, הרי ה'
גזירה היתה רק בנוגע לכניסתם לארץ
ישראל [חטאו בזה שלא רצו לעלות
לא"י, ולכן נענשו שלא יכנסו אלי',
מדה כנגד מדה], אבל הרי היו יכולים
להיות מ' שנה אלו במקום ישוב (שלא
בא"י), ולא במדבר ובפרט — "במד-

(5) עקב ח, טו.

(6) וראה גם זהר (ח"ב קפד, רע"א):
ואפיק לון קב"ה למיהך במדברא חקיקא
... בגין לתברא תוקפיה כו'.

(7) לקו"ת שם כב, סע"ב.

(8) ומה שאלולי חטא המרגלים לא היו
צריכים להיות במדבר מ' שנה — יש לומר,
לפי שאו ה' הבידור באופן אחר (וע"ד
המבואר בתו"א (ה, סע"ד) בנוגע לחטא
עה"ד).

(9) ספרי בהעלותך יו"ד, לד. פרש"י שם.

(10) ירמ' ב, ו.

(11) ראה שבת (ו, ב): שבזמן שישראל
שרויין במדבר ה' נחשב לרשות הרבים.

(12) ירמ' שם, ב.

(1) תניא רפ"ז.

(2) ד, לד ואילך.

(3) ר"פ במדבר.

(4) שלח יד, לד.